

KOMMUNFULLMÄKTIGE i Österåker

Motion

Datum:2026-02-27

Partinamn: Sverigedemokraterna

Ledamotens namn: Leif Haag

Stresstest av kommunen och dess bolagssystem för att motverka och upptäcka korruption

Motivering till motionen

Det kommunen och dess bolag hanterar våra medborgares skattemedel och bedriver myndighetsutövning. Kommunen har oerhört stor påverkan på vårt lokalsamhälle.

Sverige som nation sjunker i skalan över länder med korruption enligt transparency internationals årliga rapporter. Även på lokal nivå har vi sett stora korruptionsskandaler både inom SL och i Sundsvall bara för att nämna de senaste. Kommunen har ett stort ansvar att förhindra korruption.

Bakgrund

1. Metoder för stresstest (Scena

Stresstestning innebär att man simulerar korrupta scenarier för att se om kontrollerna upptäcker dem.

- "Red Teaming" / Fraud Simulation: Utse en grupp (intern eller extern) som försöker kringgå företagets kontroller, exempelvis genom att försöka muta en inköpare eller skapa en falsk leverantörsfaktura.
- Scenarioplanering: Analysera specifika högriskscenarier, exempelvis:
 - Vad händer om en ledare agerar "tone at the top" på ett korrupt sätt?
 - Hur fungerar kontrollerna vid snabba affärsbeslut ?
 - Kan en anställd kringgå attesteringsrutiner genom att dela upp en faktura i mindre delar?
- Root Cause Analysis (Orsaksanalys): Om en kontroll misslyckas, analysera *varför* (ex. bristande kompetens, medvetet kringgående, teknisk brist) för att stärka systemet.

2. Fokusområden för kontrollerna

Ett stresstest bör rikta in sig på de områden där risken är störst:

- Upphandling och leverantörskedjan: Rutiner för dialog med leverantörer och uppföljning av avtal.
- Tredjepartsrisk (Due Diligence): Hur väl kontrolleras agenter, konsulter och partners.
- Gåvor, representation och förmåner: Kontroll av efterlevnad av policys.
- Ekonomiska kontroller: Stickprovskontroller av transaktioner och granskning av transaktioner som saknar tydligt affärssyfte.

3. Utvärdering av effektivitet

Stresstestet mäter inte bara om en policy finns på papperet, utan om den fungerar i praktiken:

- Upptäcktsförmåga: Hur snabbt upptäcks oegentligheter av de befintliga systemen?
- Visselblåsarsystem: Testa om rapporteringskanaler är enkla att använda och om inrapporterade fall utreds objektivt.
- Rapportering till ledning: Utvärdera om styrelsen får korrekt information om korruptionsriskerna.

4. Viktiga element i antikorrupsionsprogrammet

För att ett stresstest ska vara relevant bör dessa delar vara på plats:

- Riskanalys: Kontinuerlig kartläggning av korruptionsrisker.
- Tydlig styrning (Tone at the Top): Ledningens engagemang är avgörande.
- Utbildning: Personalen ska veta hur korruption upptäcks och rapporteras.

Genom att regelbundet genomföra dessa tester kan kommunen och dess bolag minska sina risker och stärka sin motståndskraft mot korruption.

Med hänvisning till ovanstående föreslås

Att:

- kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att genomföra kvartalsvisa stresstester
- kommunstyrelsen ska utreda resultatet av stresstester för att säkerställa att kommunens system mot korruption är tillräckligt effektiva.
- Kommunstyrelsen ska återrapportera resultaten av stresstesterna till Kommunfullmäktige kvartalsvis.

Ledamotens namnteckning

A handwritten signature in blue ink, reading "Leif Haag", written over a horizontal line.

Namnförtydligande

Leif Haag
gruppledare och ledamot i kommunfullmäktige
för Sverigedemokraterna i Österåker